

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 77. Джерзі Сіті, Н. Дж., понеділок, 4-го квітня 1938.

No. 77. Jersey City, N. J., Monday, April 4, 1938.

VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: WErger 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: WErger 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

НЕ СПІШАТЬСЯ З УХВАЛОЮ РЕОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАКОНУ

ВАШИНГТОН. — Не звертаючи уваги на те, що сенат уже ухвалив реорганізаційний законопроект, на основі якого президент дістав би більше прав в адміністрації краю, палата представників не спішиться з ухвалою того законопроекту. Проектodawci старались переголосувати замкнення дискусії над тою справою і приступити до голосування над законопроектом, але значною більшістю голосів палата представників переголосувала продовжати дискусію. Вкупі з тим відбулися гарячі дебати, в яких падали навіть такі речення, як: „Коли цей законопроект перейде, то край порине в крові революції“. Деякі бесідники говорили, що американський нарід виснажений докраю. Його терпелість кінчиться. Уряд грається з вогнем, коли в теперішню пору, у таких великих безупинних зусиллях і по витраті величезних грошей — бо безробіття зросло знов до того ступня, що було в 1933 р. — старається для себе переголосувати більше прав.

ВИСЛІД КОНТРОЛІ ТЕЛЕФОНІВ.

ВАШИНГТОН. — Контрольна комісія, яка впродовж півтора року контролювала телефонічну сітку Бела, на що витратила сама телефонічна компанія три і пів мільона доларів, а уряд півтора мільона, тепер оголосила вислід своєї праці. Вона заявила, що телефонічна компанія Бела, хоч справно виконує свою роботу, то проте моголаб 25% обнизити ціну за телефонічну службу і це ні трошки не відбилося б відомо на її організації. Директори компанії, які колись самі запрошували уряд до контролю, а навіть витратили на це багато власних грошей, рішучо заперечували проти такого вислиду і заявляли, що контролю не є чесна. Вони з свого боку заявляли, що американська телефонічна служба є найсправніша і найдешевша на цілм світі.

МЕКСИКАНСЬКИЙ УРЯД ЗАДОВОЛЕНИЙ.

ВАШИНГТОН. — Мексиканський уряд у своїй ноті до американського уряду висказав своє задоволення, що Америка признає Мексиків право владштувати чужі компанії, хоч домагається за владшені компанії грошевої заплати. В ноті говориться, що Мексико готово сплатити готівкою за сконфісковане майно, та висказує надію, що становище американського уряду облекшить справу і pomoже небавом довести її до мирного полагодження.

СТАНОВИЩЕ РУЗВЕЛТА В МЕКСИКАНСЬКИМ СПОРІ.

ВОРМ СПРІНГС (Джорджія). — Президент Рузвельт подав до відома свою опінію в справі конфікати американських нафтових компаній у Мексику. Він сказав, що вповні підтримує заяву секретаря Гола в тій справі, а саме, що мексиканський уряд повинен заплатити американським компаніям за сконфісковане майно. Крім того додав, що американські компанії не повинні домагатися занадто великих відшкодовань; повинні жадати такої суми, яку вони вложили в ті свої мексиканські підприємства, а не повинні домагатися такої суми, яку вони могли б видобути, коли би були далі власниками.

ПОГОДА ЯК ПРИЧИНА НЕДУГ.

НЬО ЙОРК. — На річній зїзді лікарів, що відбувся недавно в готелі Валдорф Асторія в Нью Йорку, д-р Патенгер сказав, що погода і атмосферичні ділання мають дуже великий вплив на стан людського здоров'я. Він сказав, що чоловік живе серед величезних атмосферичних сил, які ділають на нього більше, ніж щонебудь інше. Корм, повітря, гігієна — це дуже важні речі, говорив д-р Патенгер. Але важніші від усього є атмосферичні ділання. В дощ, слоту, бурю, чоловік далеко скорше набуває недуг, ніж у гарну погоду. Також величезний вплив мають на нього пори року. Завдання людського організму є вчитися приновлюватись до тих атмосферичних змін. Вони мають великий вплив на людське здоров'я і спричиняють не тільки перестуду, чи ревматизм, але також ділають на легені, шлунок, серце і всі інші органи.

АНКЕТА СЕРЕД ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК.

НЬО ЙОРК. — Професори Колумбійського університету розписали анкети між 1,000 студентів і студенток з ріжними запитами про поведінку чоловіків і жінок. З тої анкети виходить, що жінки звичайно дивляться на світ крізь „окуляри“ чоловіків. Далі, жінки звертають більше уваги на дрібні речі, а чоловіки — на грубіші. Жінки керуються в осуді більше чуттям. Цікаве, що жінки гостріше осуджували жінок за неморальність, ніж чоловіків.

КОМУНІСТИЧНА ГИДРА В БОЛГАРІІ.

Поліція арештувала в Болгарії 305 комуністів за підпольну діяльність. Між арештованими є 15 жінок, 4 лікарі, 5 адвокатів і безліч студентської молоді. Поліція викрила теж тайну редакцію комуністичної „Робітничої Газети“, що нафдикувала до державного перевороту.

ВТІК ДО „РАЮ“ І ВТІК З „РАЮ“.

Ще в жовтні 1937-го року втік за Збруч до червоного „раю“ з прикордонної смуги Яків Мукомеля (син Гриня) з села Кудринців. Перейшовши на другий бік, дістався зараз до тюрми, де сидів 3 місяці, а потім працював у сортирні яблук. Аж несподівано недавно тому появився він назад у рідному селі. Передусім пішов до церкви й дав 10 злотих на Службу Божу, дякуючи Богові за щасливий поворот з „раю“. Другий раз уже напевно не піде шукати щастя за Збруч.

КОЛОМІЯ ВИМИРАЄ.

В січні ц. р. Коломія мала 34,547 постійних мешканців, а перед війною понад 40,000 мешканців. Число мешканців постійно зменшується, хоч до міста приликали три підміські громади. Статистика виказує, що в Коломії живе 12,853 римокатоликів, 8,307 греко-католиків, 14,489 жидів і 861 евангеліків.

ВОВК У ВСЕЛЮДНІЙ ШКОЛІ.

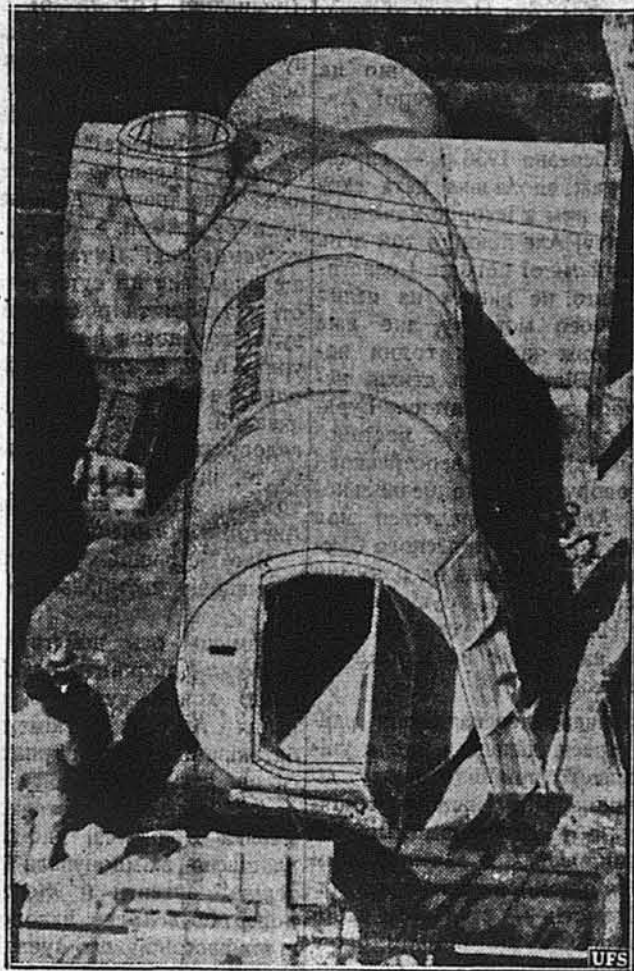
В селі Краї, громади Телехани, косівського повіту на Поліссі, трапився незвичайний випадок. У погоні за псом упав до села вовк і, шукаючи дороги відвороту перед об'єктами у вила й граблі мешканцями, попав на подвір'я школи. Вчитель пострілів вовка з дубельтіки. Тоді ранене звіря дісталося через вікно до шкільної салі, викликаючи нечуваній переполох між дітьми. Рана вовка була смертельна. Вовк упав мертвий на шкільних лавках.

400 НЕВІДОМИХ ОСТРОВІВ НА ГРЕЦЬКОМУ МОРІ.

У Греції оснувалося географічне товариство, яке поставило собі за завдання досліджувати численні острови на грецьких водах, про які ще й нині знають дуже мало.

Кожного здивує, коли почує, що на грецьких морських водах є коло 400 островів, про які ще сьогодні нічого не знають, та воно правда. Можна би подумати, що ці острови є скелі, на яких неможливо ніяка рослинність, та воно не так. Це в більшості врожайні острови, які можна заселити, бо мають досить землі, що є врожайна і можна її управляти. Є чимало островів, що заселені лише при берегах, а в глибині пусті. На деяких островах живуть лише рибалки та ловці устриць.

Кажуть, що на багатьох із тих досліджених островів є чимало археологічних пам'яток, тому й наука здобула би багато, коли б ті острови докладно дослідити.

У НІМЕЧЧИНІ БУДУЮТЬ ДІМ.

Як у Німеччині будують дім, то до нього часто вкладають ось таку новину. Це не збірник на воду, але готова, ще в фабриці вироблена кімната для захорони людей на випадок газової атаки. Таку кімнату вмурують у будинок, а коли ворог нападе на місто і стане кидати газові бомби, люди одивають маски й з цілого дому збігаються до цієї кімнати в підвалі.

ТАЄМНЕ БІВСТВО ШОФЕРА.

Коло мосту Севр у Парижі видобули з Сени тіло 50-літнього шофера О. Чимеріна, при якому знайшли кілька листів російською мовою. В одному з цих листів є таке речення: „Школа, що не увійшла ми у взаємини з шофером таксівки, що стоїть перед костелом при вул. Дарі, бо ми дісталиб інформації у справі схоплення ген. Мілера“. Судовий лікар ствердив, що Чимеріна вдушили перед утопленням. На шиї мав шалік. Виходить, що Чимерін зв'язав боротьбу перед смертю з напасниками, бо на його тілі і на ногах безліч синяків. Здогадуються, що шофера Чимеріна вбили тому, що він знав подробиці про схоплення Мілера.

АРЕШТУВАННЯ ЗА НЕЛЕГАЛЬНЕ НАВЧАННЯ НІМЕЦЬКИХ ДІТЕЙ.

У Новому Томіслі (Великопольща) поліція арештувала німку Уршулю Шмідель, що займалася нелегальним навчанням німецьких дітей.

НОВА ОПРАВА КНИЖОК.

У книгарській торгівлі у Франції появились книжки в новому роді оправи. Шкіряна обгортка обіймає цілу книжку, наче в портфелі, та замикається на блискавичний замок. Книгарі є тої думки, що цей рід оправи припиниться до ліпшого збереження книжок, що не будуть запорошуватися та не будуть нищитися внаслідок бутвіння паперу. (Локіщо нові обгортки є тільки зо шкіри та незабаром появляться обгортки з полотна, що будуть дешевші).

ХОЧЕ, ЩОБ ЙОГО СИНА ВИСЛАЛИ ДО БЕРЕЗИ.

Громадянин Маер З., власник кількох каменів у Варшаві, має сина, який під терором забирає йому гроші, продає річч, фальшує його підпис на векселях і т. п. Маер З. просив інтервенції у рабіна; коли ж то не помогло, він звернувся до одного з варшавських городських старост із проханням заслати його сина до Берези, а то він відбере собі життя.

ЗАВЗЯТЕ ПОДРУЖЖЯ.

В Югославії, у містечку Рокіновач, живе оригінальне подружжя. Це Олена й Вінец Степачки, які минулого місяця святкували своє срібне весілля.

Це подружжя посперечалося в р. 1916. Спір був дуже нагальний і Вінец записав собі, що не відіється до Олени, доки вона його не перепросить. Але трапила кося на камінь: Олена теж за ніщо в світі не хотіла перша витягнути руку до згоди. Коли, по другий мусили конечно порозумітися в якійсь справі, писали до себе листи.

Тепер сусіди намовляють Вінеца, щоби вишавував 25-літні роковини свого подружжя таким способом, що скаже жінці „Добрий день“. Але впертню відповідає на те, що він так довго міг обійтись без розмови з жінкою, то й надалі обійдеться. Адаже Олена добре знає, що вина є по її боці, отже може признатися до цієї вини.

Але завзята Олена відповіла на це тільки одним словом, написаним на картці: „Ні“.

ПЕРЕПРОСИВ І ЗЛОЖИВ ЖЕРТВУ НА УКРАЇНСЬКИЙ ШПИТАЛЬ

ЛЬВІВ. — „Діло“ (ч. 61) подає, що о. кан. О. Константинович, парох укр. греко-кат. церкви в Сяноці, вніс до суду позов проти польського щоденника „Орендовник“ за те, що там поміщено неправдиві відомості про його церкву, як і про те, що він зізнавав у суді фальшиво. На розправі відповідальний редактор цієї польської газети перепросив о. Константиновича і зобов'язався заплатити до 1. квітня 6. р. 100 зл. на український шпиталь „Народня Лічниця“ у Львові.

До суду з ними!

Подаючи цю новинку, „Діло“ додає, що всі українські громадянські діячі, священики й установи, яких постійно тепер зневажає україножерна польська преса, повинні потягати цю пресу до судової відповідальності, щоби бодай суди приборкали рознуздану нагілку польської преси на українців, яка не знає ніяких гамулиць у своїй сліпій ненависті до нашого народу і до його діячів.

ПОЛЬСЬКИЙ РЕДАКТОР ПРО „ПОЛТАВСЬКИЙ ДІАЛЕКТ“.

ЛЬВІВ. — Польське „Стронніцтво Народове“ влаштувало віче, звернене проти жидів і литовців, а зокрема проти „українського сепаратизму“. На тім вічу, що відбулося в салі „Сокола Мацержи“, загворив про українців польський редактор Маріян Рок. Він протестував, щоб державний банк міг бути у якихсь зносинах з українськими фінансовими інституціями, бо це є „сепаратистичні товариства“. Протестував проти накидування „русинам“ українських читанок у державних школах, що писані якимсь „полтавським діалектом“. Вкінці заперотестував проти радіових відкриттів, у яких співають українські пісні, бо таким робом радіо поширює українізм. По вічу польська молодь відбула демонстраційний похід, співаючи „гимн народови“, „гимн молодих“, а при кінці „Не жуїм зерно“.

ВАТИКАН ПРОТИ АВСТРИЙСЬКИХ ЕПІСКОПІВ.

ВАТИКАН МІСТО. — Офіційний ватиканський орган „Осерваторе Романо“ помістив нотатку в якій подано, що Ватикан не мав поняття про те, що австрійські єпископи рішилися видати до австрійських католиків відозву, якою поручили їм голосувати за злиття Австрії з Німеччиною. Далі сказано, що єпископат зробив це на власну руку, не питаючи Ватикану, і без його згоди. Ту заяву вважають виявом негодування Ватикану з приводу згаданого поступку австрійських єпископів.

ЗААТАКУВАЛИ КАРДИНАЛА ІННІЦЕРА.

ВАТИКАН МІСТО. — З радіової ватиканської стації осуджено поступок кардинала Інніцера супроти Гітлера і нацистів. У радіовій промові, переданій по німецьки, і призначеній для австрійських німців, дано до пізнання, що німці-католики не є зв'язані тим що, їм поручив кардинал, коли радив голосувати за злуку Австрії з нацистичною Німеччиною. Сказано далі, що кардинал підчинився Гітлерові. У тій промові не згадано імені кардинала Інніцера, але було ясне, що про нього мова. І не подано імені того, хто говорив через радіо. Далі говорено про „політичний католицизм“, себто про те, що закидають папі, єпископам і католикам, що вони ставлять інтереси релігії вище інтересів державних і громадянських.

КАЗАЛА ЙОМУ ЗАГОВОРІТИ — НІМЕЦЬКА КРОВ.

ВІДЕНЬ. — Кардинал Інніцер вислав до нацистичного організатора О. Біркеля ще одного листа, в яким заперечив, будьтоби його попередній лист був вислідом якоїсь конференції між папським нунцієм у Берліні й німецьким міністром закордонних справ. Кардинал підкреслив, що він і австрійські єпископи поручили австрійським німцям, католикам голосувати за об'єднання Австрії з Німеччиною згідно зо своїм власним переконанням і зо своїм сумлінням. Це був, пише кардинал, наскрізь спонтанічний вибух, спричинений небувалою історичною подією: доновним злиттям Австрії з Німеччиною. Цей крок не має нічого спільного зо змаганням зменшити таким робом напруження, яке існує між церквою і державою. Це тільки маніфестація того глибокого переконання, що є в німецькій крові. Далі кардинал висказав надію, що в тій історичній хвилі повинно прийти і до згоди між церквою і державою. Також і цей лист закінчив кардинал словами „Гайль Гітлер!“

СЛУХІ ПРО ПЕРЕНЕСЕННЯ ІННІЦЕРА.

РИМ. — Доносять з ватиканських кругів, що там підносяться голоси, щоби перенести кардинала Інніцера з Відня на інше місце.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Co., Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1914 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакції на відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016.
4-0807.

3 Квитки належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ГУВЕР ПРОТИ РУЗВЕЛТА

В американських газетах розписуються широко про вискази Герберта Гувера про політику, країну й міждержавну. Герберт Гувер, як звісно, це бувший президент Злучених Держав та один з визначніших провідників Республіканської Партії і який заслугою на увагу, драма, що він властиво не був справжнім політиком і справжнім публіцистом.

Голос його у теперішню хвилю звертає на себе загальну увагу ще й тим, що він недавно обіхав різні європейські краї. Через це його приятелі дають йому розголом людини, що все бачила власними очима. Хоч він має деякі здібності до адміністрації великих підприємств, то доказів спостережливого змислу він ніколи не давав.

При першій нагоді висказати свої спостереження, яке йому дала відома Рада Заграничних Відносин, Гувер заговорив передовсім про нині загальнодебатоване питання боротьби між комунізмом, фашизмом і демократією. Про комунізм він сказав коротко те, що про нього завважили всі, крім тих, що не вміють або не хочуть бачити, а саме те, що комунізм поволі помирає природною смертю та що він нині не представляє вже ніякої поважної небезпеки.

Признавши демократичний устрій найкращим для Америки, Гувер каже, що цьому устроєві грозить небезпека не від комунізму, але від фашизму й загальної тенденції до диктатури. Коли він радить, що демократія, себто демократична країна (така, як Америка) повинна боротися проти фашизму не союзами з іншими демократичними державами, то він дає зовсім зайву раду, бо держави звичайно не роблять союзів за основними засадами своїх державних устроїв, а відповідно до своїх інтересів. Багато основніша його порада, щоб демократія вела боротьбу проти фашизму, поборюючи в себе самої всілякі зловжитки, обороняючи умову чесності, будуючи мораль, запобігаючи війні. Видно, він виходить із założення, що коли в демократичній країні не поборюється зловжитків, не плекається умовою чесності, дається хід воєнним авантюрам, то демократія в такій країні копає сама собі гріб і веде до фашизму.

З цього założення Гувер робить далі дивний висновок: що Рузвелтові заходи плянованої господарки ведуть до фашизму. Тут уже говорить з Гувера не демократ і не ворог фашизму, а республіканець і безоглядний прихильник старої неплянованої господарки, котра доводила до депресії й на депресію нічого не робила. Рузвелт і подібні йому люди виходять із зовсім іншого założення, а саме з думки, що саме брак господарського пляну, з правильними депресіями й з урядовою безрадістю на депресії, мусить компрометувати демократичний устрій і довести або до комунізму або до фашизму.

К. Мікст.

МАЄСТАТ У ШМАТТІ

(Казка).

(1)

Був потужний і багатий цар, Маурус. Його першим міністром був багатий боярин Нарциз. Син Нарциза, Рогус, був секретарем у міністерстві. Той Рогус оженився з найкрасшою дівчиною в державі, Фльорією, і жив з нею щасливо. Царська палата припирала до величезного царського саду, обведенного муром. В мурі то тім боці саду була фіртка, тою фірткою виходилося над ріку, широку як Дунай, як Волга. Беріг був порослий лісом.

Як довгий здовж берега ріки був мур царського саду, під корою смерті не вільно було нікому йти туди. Ні берігом не було видно йти, і рікою плисти, чи ловити там рибу, або в цій місці купатися. Це тому так, що тут купався сам цар. Приходив тою фірткою в мурі і, викупавшись, фірткою вертався до саду і до своєї палати.

Як би не те, що цар все тут купався і, викупавшись, все дрімав над берегом у тіні дерев, то секретар Рогус мав би дуже близько до своєї хати і до своєї жінки. Його хата була над рікою, там, де наліво кінчилась мур царського саду. Рогус пройшов би сад, вишов би фірткою, скрутив би вліво і за хвилину був би в хаті. Та саме там над рікою, куди йому треба би йти до хати, було купелеве місце царя. Також ключ від фіртки мав тільки один цар. З отсєї причини Рогус мусів обходити цілий царський сад і до своєї хати йти вулицею по розжаренім камінію і вдихати вуличні порохи.

Фльорія також любила купатися в ріці. Ішла все в тій порі, коли знала, що цар їде спить. Одної днини він встав скорше і скорше пішов купатися. Не вліз у воду зараз коло фіртки, а пішов ажкі триста кроків далі, горі рікою. Коли вліз у воду і глянув вгору ріки, побачив у воді, яких двіста кроків далі, якусь молоду, прегарну жінку. Обурений, що хтось поплівався в ріку, зарезервував тільки для нього, став плисти до неї, щоби спіймати і передати катові.

То була жінка Рогуса. Побачивши царя, вона в першій хвилі з жаху задеревіла. Вона знала, що хоч її муж міг би дуже близько до своєї хати і до своєї жінки. Його хата була над рікою, там, де наліво кінчилась мур царського саду. Рогус пройшов би сад, вишов би фірткою, скрутив би вліво і за хвилину був би в хаті. Та саме там над рікою, куди йому треба би йти до хати, було купелеве місце царя. Також ключ від фіртки мав тільки один цар. З отсєї причини Рогус мусів обходити цілий царський сад і до своєї хати йти вулицею по розжаренім камінію і вдихати вуличні порохи.

3 ДНІВ ПЕРЕВОРОТУ В АВСТРІЇ

(Перші картини).

Пятниця, 11. березня 1938 р., у Відні.

Це тихий, погідний, прояснений день. Один з тих, що розпромінюються в березні у Відні чудово тужливим чаром першої весни. Я люблюся його благодатним подихом уже від самого ранку, поглядаючи крізь широко відчинене вікно на простору площу Гаймаркет перед моєю хатою.

Довго сиджу біля могого вікна і довго дивлюся на ту, так добре мені відому частину прегарної надунайської столиці, не прочуваючи, що це — останній день старої Австрії...

11. березня 1938 р. — справді, якже епохальна дата входить з ним в історію новітнього світу! Але покищо той день повний тихої погоди. І властиво ніщо не каже на велич грядучого моменту, що вже випроводж кількох годин ворується Віднем мов стихія нерухомого гурагану. Гурагану, в якого бурях постанови злочинського версайського договору відносно беззольності Австрії розпадуться мов стіни терему, потрясеного Самсоном, і визволена за одну ніч Австрія подасть руку матерній Німеччині в усецілому, ніким ані нічим не спиненому об'єднанні!

Правда, переглядаючи ранню пресу, дізнаюся, що в університеті прийшло знову до сутинчю між націонал-соціалістами і клерикалами. Що ношення візнак з гакенкройцера — як відомо, знам'ям націонал-соціалістів — студентам заборонено. Та що в цілім околі університету, від монументу Лібенберга аж по ратуші і Фольксгартен, стоїть сильне поготівля поліції. І таксамо непокоїть вістка лондонського Дойчес Нахріхтенбіро про те, що за заявою заступника міністра Зайса-Інкварта — одного з націонал-соціалістичних членів австрійського уряду — націонал-соціалісти в усецілому голосуванні, призначеному на неділю, 13. березня, участі брати не будуть. А тут вам усі віденські газети так і переповнені приписами і постановами щодо переведення того голосування, у справі повної незалежності Австрії, на яке уряд канцлера Шушніґа рішився щойно цими днями.

Так мучений томливим неспокоєм, виходжу на вулицю.

Іду на площу трохи пройтись, але зараз з першим кроком по мій Зібенбрунен-фельдгасе бачу весь хідник устелений лютюками урядового „Фронту Батьківщини“ (Фатерлендше Фронт), що завзивають Відень до вселюдного голосування. Летючки різної величини і з ріжними написами, але всі вони зредановані так, що домагаються від кожного голосуючого безумовного послуху. — „Слава Шушніґові! Голосуємо: так!“ — „Всі голоси за незалежну Австрію!“ — „Нема чести без свободи! Голосуємо всі до одного за Австрію Дольфуса і Шушніґа!“ — „Наш прапор: червоно-біло-червоний (це краса державного прапору Австрії. — О. Г.). Голосуємо: так!“ І таке інше і ще інше, але по суті речі всі оті летючки та розліплені по вулицях відозви і прокламації уряду й Ф. Б. сповіщають вам одно, а саме, що хто обов'язаний голосувати, той має голосувати тільки і виключно за те, що наказує уряд, себто за повне відокремлення Австрії від Німеччини!

Яке страшне засліплення керманців австрійського уряду! Замість ось намагатися з усіх сил довершити нехай покищо хочби духового об'єднання Австрії з німецькою батьківщиною, вони тримаються ще завжди з ґрунту хибленої політики беззального маньяка Дольфуса, якому так злощасно заімпонувала „протекція“ антанті й Женеві. І повертають усе наново на шлях австрійського пустомельства, австрійської дощичності, а з цим і на шлях пожалування гідної братовбивчої боротьби. Бо треба мати на увазі, що впродовж останніх років тої братовбивчої боротьби з Австрією мусили втіляти коло 40,000 людей, прихильних ідеї об'єднання обох країн, 10,000 австрійців каралися за ту ж ідею по криміналах і концентраційних таборах, 100,000 родин зруйновано і спролетаризовано шляхом безоглядного гонення націонал-соціалістів в Австрії, а після вбивства Дольфуса вивішено їх стільки, що почали віденцями пригадуватися часи Метерніха і Гайнава.

Але в місті тимчасом починає діятися щось грізне і затрівожуюче. Це ось перед полуднем про-

ходять вулицями більші й менші гуртки здебільша молодих людей, які хором виголосують націонал-соціалістичні кличі, вигукують „Зіг-Гайль“ та „Гайль-Гітлер“ і кудись біжать. Згодом таких гуртків на вулицях Відня бачу щораз більше. Їх хоріві рецитатції стають щораз грімкіші і жагучіші. Вони пробігають вулицями і площами нагально, мов до штурму, і водночас чути протяжні сирени алармових авт-поліції, які летять поспішно в різних напрямках, головне однак в сторону Інере Штадт. Разом з тим помічаю, що каварні і ресторани пустіють, що з дальших округ Відня надтягають групи людей водно в сторону середмістя, що деякі склепи і крамниці вже після полудня зачинені, а скрізь по вулицях стоять гуртки люди і про щось захоплено говорять. У якусь хвилю переходить через Янгасе відділ морксистських крикунів, що верещать: „Рот-Вайс-Рот — Гітлер Тод!“ та „Нідер міт ден Нацис!“ Як довідуюся, то це союзники уряду, з якими Шушніґ тепер злучився, щоб при їх допомозі перемогти націонал-соціалістів.

„А поліції в середмісті тепер стільки, що воно нею окружене всеціло“, каже хтось із прохожих, причім якась жінка з висловом блідої тривоги на лиці зідхає:

„Господи, це знову полетять крові!“

І дійсно, в тім же часі, як почалися в усіх містах демонстраційні походи революціонерів, бурмістр Відня, Шміц, страшенно непопулярний і як політик і як людина (він недавно велів у Відні вигублювати всі голуби), влаштував у ратуші збройне поготівля червоних, звелівши узброїти 500 комуністів, які мали кинути на націонал-соціалістичні відділи. Але зрив революціонерів був такій нагальний, всезаймаючий і так знаменито підготований, а причити з такою залізною дисципліною мас переведений, що до проливу крові, на щастя, не прийшло ніде. А уряд Шушніґа мав згодом проти себе фронт мас з усього міста, яких походило не могла вже здержати ніяка сила, бо ні поліція, ні військо не хапалися ставати на них. Уся ось імпазанта Кернтнерштрассе, площа Шток-ім-Айзен-Пляц і вся Рінгштрассе в околі Опері — все те наповнялись дедалі щораз більше кількістю людей з відзнаками гакенкройцу, людей, що машинували, бігли і юрбилися під грізні рецитативи бойових хорів, під вигук революційних кличів і під спів пісень, яких кожне слово вражало мов удари кулі і мечів і било люто об прогнилі основи старого ладу. Я думаю, що юрба, яка руйнувала коліс Бастилію, мусіла так йти, так метушитися, так кричати і так співати, як оті націонал-соціалісти ввечері того дня у Відні. Від їх юрб проносилася якась несамовита гроза, ніби від кратеру горючого вулкану. І ви почували з тривожною ясністю в душі, що наскільки лиш та розгукана, під знаком Гакового Хреста зібрана і згуртована юрба захоче, то вона зруйнує до тла і в одну мить усі величаві камениці на Рінгштрассе, прорве як слабеньку нитку ланцюги поліційних кордонів, нанесе погубу скрізь туди, де бачить „ворожі й рідні“, і скрізь і всюди буде з нею перемога і триумф. І так, коли на кілька хвилю перед восьмою годиною ввечері радіо передає промову Шушніґа, якою той сповіщає своє уступлення, після того, як у годині 5:30 проголошено „відокремлення“ голосування! — і я коло масово обложеного Бундесканцлерамту на Бальгас-пльац чую стихійний крик кількості юрби, то мені здається, що на гострих вістрях прапорів хитається голова Шушніґа...

(Далі буде).

Чужа була перемога зрештою. Бо після того, як коло 10. год. палата „Фронту Батьківщини“ була вже в руках націонал-соціалістів, і Рінгом перейшов перший похід переможців з горючими смолоскипами, до повного триумфу націонал-соціалістів був уже тільки один крок, а саме: утворення нової влади. Повідомлення про це подав юрб в годині 1:15 вночі інженір Райнталер з балкону Палати Уряду, промовивши до неї так:

„Націонал-соціалісти і націонал-соціалісти! Рідко коли пережив Відень таку хвилю одушевлення, як сьогодні. Оце

ось захоплення влади націонал-соціалістами, про яке ми досі тільки мріяли, це вже довершена дійсність, і з сьогоднішнім днем починається нова епоха в Австрії, епоха все-німецького об'єднання. Хай живе велика німецька держава! Гайль Гітлер!“

Опісля д-р Юрі прочитав склад нового уряду. Та я вже не був усиді слухати до кінця. Смертельно втомлений, фізично й духово, пішов до хати. А як ішов, то в душі мені дзвеніла меланхолійна мелодія якоїсь пісні з епохи цісарського Відня...

Прощай, прощай!
Д-р Остап Грицай.

ПО МОСКОВСЬКІМ ПРОЦЕСІ

Крівава комедія закінчилася кривавим присудом, що повинен поважно збільшити гонимі Європи до московського депотизму.

Дуже характеристичне, що не уласкавлено ні одного з обвинувачених представників національних республік. Це зрештою цілком зрозуміло як з погляду психологічного так і національно-політичного. Досить узяти до рук числа „Ізвестій“ з останнім словом Вишинського і текстом присуду, досить перебігти по рядках, повних жадібною скавудінією крові, щоб відчувати, що смерть українця, білоруса й туркестанців просто необхідна для самого підкреслення стану відносин між Московщиною та чужими націями СРСР. Уласкавлення їх було би просто ударом по цілій концепції „скавудінією руских земель“, Сталіна. Не зважаючи на всі намагання упорядкувати процесу перемішати в однім огиднім кублі московських противників Сталіна, „правих троцькістів“ з буржуазними націоналістами, між ними лишається неперехідна межа навіть у спільній могилі. Коли у тім несамоовитім, повним недоречностей і суперечностей мереживі оскаржень, „зізнань“ і самооскаржень навіть і була якась мікроскопічна частинка правди, то й тоді їх становище на суді перед власним сумлінням, перед власною нацією і перед цілим культурним світом цілком інше як їх московських співоскаржених. Все, що визнавали на суді члени поневоленіх націй, вони виправдували одним реченням:

я робив все це на те, щоб відокремити свою країну від С. С. Р. Те, що було найтяжчим злочинем в очах москвичів, могло, може бути, при належнім виясненні всіх обставин навіть свого роду героїзмом в очах всіх інших. Але й ті безсумнівно злочини, які вони повнили над беззахисним населенням своєї батьківщини, було поповнене під московським примусом і під московським проводом. Кожний з них міг би запитати себе, чи був би якийсь москвич кращий на його-місці. І чи не вважав себе Валенродом дехто з них.

Коли про розстріляних внаслідок процесу москвичів можна лише сказати — злочинці, замордовані злочинцями, то про чужонаціональні жертви процесу цього з такою рішучістю сказати не можна. З осудом їх треба зачекати до того часу, коли можна буде виявити про них правду. Тимчасом для некрологів для них може служити в деякій мірі і те, що вони зізнавалися.

Гринько зізнавався між іншим: „Ми, боротьбісти, Шумський, Полоз, Блакитний, Любченко й інші, вступаючи до партії, затримали наші буржуазно-націоналістичні позиції, а потім і загострили їх. У 1929 р. утворилася нова організація, до якої крім Шумського та Полоза належали також Максимович, Сологуб та інші. Українські організації дали своїм членам доручення по-

ривати колективізацію всіми засобами, включно до збройних повстань. У часі тої боротьби ми вже мали зв'язок з однією ворожою СРСР державою. Щоби підтримати нашу боротьбу, ця держава послала нам диверсантів, петлюрівських емісарів і зброю. Мою діяльність спрямовано на те, щоб відокремити Україну від СРСР та поборювати советську владу. На початку 1935 р. в Україні утворилася націоналістична організація, яка мала на меті відокремити Україну від СРСР, числячи на підтримання зовнішніх сил, з якими я тоді мав зв'язок.“

Подібні зізнання давав і секретар комуністичної партії Білоруси, Шаронгович, який між іншим заявив: „У 1933 р. я приступив до націоналістичної фашистської антисоветської організації. Її головну мету Головід сформував так: повалення советського уряду, відновлення капіталізму, відокремлення Білоруси від СРСР вразі війни проти фашистських держав. Засобами боротьби були шкідництво, диверсії, терор. Ми ударемножали в 1932 р. постачання збіжжя з Білоруси і ширили чуї між селянами. В 1936 р. ширили ми анемію між кіними. Ми шкодили також на національно-культурному фронті, щоб скомпрометувати національну політику советського уряду. Ми готували замах на Ворошилова, коли він у 1936 р. прибув на маневри до Білоруси. Все це ми робили, щоби повалити советський уряд і відокремити Білорусь від СРСР.“

Не інакше звучать і зізнання Ікрамова та Ходжаєва. Перший з них зізнавався між іншим: „У 1928 р. був я членом буржуазно-націоналістичної групи, потім вступив до партії „Мілді Істіглад“ (Національна незалежність). Вона зробила агентурою англійського імперіалізму в середній Азії. Ходжаєв та я захопили в свої руки керівництво школами і готували там свої кадри, щоб захопити й університети. Ми наказували нашим людям між секретарями райкомів, щоб вони організували провідні осередки, при допомозі яких можна було викликати збройні повстання“. Ходжаєв з свого боку заявив між іншим: „Для зв'язків з Англією я вживав курбашів, керманців басмачів. Я зійшовся з націоналістичними колами колишньої Туркестанської Республіки й уважав можливим прийняти пропозицію Англії відокремитися від СРСР. Ми систематично випирали з советського та партійного апарату справжніх советських людей і заступали їх своїми людьми.“

Ці зізнання цілком відповідають тому, що подавала сама советська преса про національні рухи в межах СРСР, але разом з тим доводять і цілковиту брехливість зізнань про зв'язок таких переконаних московських імперіалістів як Троцький, Бухарін, Ріков, Раковський і т. і. з визвольними рухами чужих націй, спрямованими проти панування Москви. — (Офіор).

ЦІННИК КНИЖОК.

КАЛЕНДАР
КРИНИЦЯна рік
1938.

ЩО В НЬОМУ Є?

АСТРОНОМІЧНА ЧАСТИНА:

Рік 1938 в рахунок часу
Пори року на землі
Пори року на інших планетах
Затми сонця й місяця
Урадові часи в різних державах
Що знаємо про Сонце? Як виглядає
Земля в Місяця?

КАЛЕНДАРНА ЧАСТИНА:

Церковний календар
Пасхали
Спис святих і слов'янських імен
Як старі люди пізнають погоду
Постійний календар
Календарієм

ІНФОРМАЦІЙНА ЧАСТИНА:

Земля в числах
Відомості про українців
Українські землі в рад. союзі
Українські землі в Польщі
Українські землі в Румунії
Українські землі в Чехословаччині
Міста на українській території
Українці на етнографічних землях
України

Українці в світі, поза Україною

Історія України в датах

I. за княжих часів

II. під Польщею й Литвою

III. держава за козацьких часів

IV. Відродження України 1784—

1918

Українці в Польщі

Церковна організація

греко-католицька церква

православна церква

Культурно-освітня організація

Рідна Школа в масі

Ювілейний рік „Просвіти“

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА:

Які роковини припадають в 1938 р.

Політичне виховання

20,000 метрів від землі

На порозі нового українського письменства

Найцікавіша лютерія на світі

Значення одягу

Сто років від відродження нашої літератури

Здобув і поперек світу

Література інших народів

Сучасні українські письменники

Сором діт — це не старість

Чуда людської волі

Найбільш скритий народ під сонцем

Рацизм — нова бойова ідеологія

Найстаріші культурні народи і держави

Чи можна попросити вас сісти?

Час на признач

Бурхливий 1848 рік

Чи збирати мають почуття власності

Історія — велика легенда

Всесвіт народів і наша доля

Хто робить політику?

Основні проблеми української національної політики в Австрії

Національні меншини в Європі

„Велике Руське Князівство“

Хліборобство і здоров'я

Спілкування народів у технічному поступі

ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА:

До зв'язки батька і матері треба о-

сновної підготовки

Чи треба карати дітей?

Казка і життя дитини

Не сваріться в присутності дітей

Літературність у дітей

Школа всьцянина

Кожний власником безцінного скарбу

Як відживатися при сидінні спосо-

бі життя

Чому чути з уст?

Лікарські поради

Молю й рах

Як використати літо для плекання

цери

Потріскані губи

Як самому відчистити меблі

Практичні поради

ЦІНА 60 ЦЕНТІВ.

Замовляйте у книгарні

„СВОБОДИ“

„СВОБОДА“

81-63 GRAND ST., або P. O. BOX 346.

JERSEY CITY, N. J.

ВІДОЗВА
ДО ОДНОСЕЛЬЦІВ
ДУБРОВИЦЬ.

Дорогі українці й українки з села Дубровиці, що живе далеко за океаном! Засилаємо Вам з рідного села наш братній привіт. Думаємо, що Ви знаєте добре про наші тутешні гаразди. Погано коло нас, а кращого годі дочекатись. А годі тому, що брак у нас просвіти. Просвіта є головним засобом у здобутті кращої долі.

У нас у Дубровиці, як Вам відомо, ще перед війною була читальня ім. М. Качковського. А від часу війни то і слід по ній загинув. Але теперішня наша молодь пізнала, що так далі годі бути, годі в темноті жити. Завдяки кільком свідомішим членам засновано в Дубровиці читальню „Просвіти“, яка тепер дуже гарно розвивається. Дотепер є уже 150 членів. З членських вкладок ми купили багато книжок. Одна в нас біда, що не маємо власної домівки. Покищо містимось у громадських домі, яким тепер розпоряджає „збіорова гміна“ з Синави. Але цей дім накладе на нас таке високі чиншові оплати, що ми не всілі їх витримати. А своєї домівки власними силами ми покищо збудувати не годні.

Дорогі Сестри і Брати! В тім листі ми звертаємося до Вас з гарячою проською, щоб Ви були такі добрі і допомогли своїми жертвами просвітняському товариству в Дубровиці збудувати свою власну читальню домілку. Бо треба згадати незабутнього нашого генія Тараса Шевченка, що „в своїй хаті своя правда і сила і воля“. А в нас ані хати, ані волі, ані своєї домівки, і хоч ми з усіх сил стараємось, то не годні тому зарадити, бо брак фондів. Наша молоденька читальня покищо тільки на доріжку.

Просимо Вас дуже, не відмовте нам цієї допомогі. Переважайте збірки на ту ціль при різних нагодах, а також прихильність нам точний список усіх ласкавих жертводавців, щоб ми могли записати їхні імена в нашої читальняній хроніці на пам'ять будучим поколінням; як то наші громадяни далеко за океаном спішили нам на рятуюнок, щоб ми не пропали ні для себе ні для нашого українського народу.

В імені всіх членів нашої читальні „Просвіти“ ми здоровимо Вас та бажаємо всього найкращого.

За виділ: Іван Труш, голова; Петро Нікірут, секретар.

СТРАЙК У СТАРОВИНУ

Копаний мяч у Римі, вічна ондуляція, брідж, схоплювачі.

Гру в копаний мяч вважаємо спортом розмірно новим. Загалом думають, що гра в копаний мяч появилася вперше в Англії, менше-більше тому чотириста літ. Отже англіїці вважають себе творцями цієї гри.

В дійсності воно є зовсім інше. Хоч воно правда, що гра в копаний мяч свій триумфальний похід по новочасній світі почала від Англії, всеж не англіїці придумали цю гру. Англіїці воскресили лише її після довгого забуття. Грали копаний мяч уже в старинному Римі. Цезареві легіонери, як виказують найновіші досліді, грали цю гру, навіть до найдрібніших подробиць подібну до нинішнього копаного мяча. Вживали шкіряного мяча, випханого мохом.

Та чи римляни перші грали цю гру, також сумнівне. Може бути, що вона повстала ще давніше, навіть у передісторичних часах. Доказ на це, здається, дає той факт, що цю гру знають деякі азійські народи, а навіть маорійці, хоч шоправда в іншій формі.

Археологи ствердили, що в найдавніших часах косметика стояла майже на таких високих рівнях, як нині. В асирійських і єгипетських гробницях знаходили косметичне приладдя, яким надавали форму нігтям, щипчиками, якими тодішні еллістичні пані управляли своїм виглядом брів, а навіть причадили зовсім подібні до тих, що їх уживають сьгоднішні манукіристики.

Як виказують дуже нечисленні портрети королеви Клеопатри, мала вона брови вишукані, зовсім як сьгоднішні еллістичні пані. Фарбування нігтів, рук і ніг на червоно і надавання їм полиску при допомозі полірування — було відоме у старинному Єгипті, в Індії та в Вавилоні.

Римські патріційки та єгиптянки з часів фараонів присвячували дуже багато часу і грошей для косметики. Знали вже залізка до фризуювання, вміли навіть робити щось у роді ондуляції.

Та і в інших ділянках життя старинних народів дуже подібне до життя сучасних людей. У старинній Асирії були професійні союзи різних робітників, організовані зовсім так само, як професійні союзи в наших часах. Союзи ті виступали в обороні своїх членів перед роботодавцями і навіть організували страйки у спосіб зовсім такий, як це роблять страйкарі в сьгоднішніх часах.

У третьому столітті перед Хр. у Римі вибух був страйк міських робітників. Страйк тривав цілий тиждень і закінчився уступками міської управи для страйкарів.

Старинні римляни знали гру, що в загальних основах пригадувала брідж. Грали цю гру завзято, грали теж римлянки, а як стверджують тодішні письменники, програвали часом дуже великі гроші; словом, зовсім пригадували сьгоднішні пані.

Були теж у старовину і геністери, що оперували зовсім так само, як їх товариші у нинішньому Шікаго, самособою з тією ріжницею, що не могли вживати револьверів.

Римські геністери тероризували спокійне населення Риму не згірше, як сьгоднішні геністери, що тероризують спокійних громадян. І схоплювання не було для них чуже. Нераз траплялося, що краді дітей багатих патріційів (шляхти), щоб від батьків вимусити окуп.

Як подяють деякі історичні джерела, шоправда не дуже певні, самого Юлія Цезаря, як був іще хлопцем, схопили римські схоплювачі, а пустили його на волю щойно як дістали окуп у сумі в нинішні гроші 20,000 доларів.

ЧИ ЖЕРТВА „АНШЛЮСУ“?

У французьких газетах появилася вістка, що Курт фон Шушніг, бувший австрійський канцлер, ув'язнений у Бельведерській палаті в Відні, оженився з графинею Верою Фугер. Його дружина згинула в автомобільному випадку в 1935-тім році.

ДО ХОРИХ
ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК

Як терпите на акунебуду хворобу або параліч, не тратьте надії! — Маємо дуже успішні, науковий, приємний і випробуваний лік, який усуває болі й дає негайну полегшу. Сотні чоловіків, жінок і дітей, що були хворі, нині є здорові й вповні вдоволені завдяки нашій найновішій науковій методі і довгому дослідю. Пошто терпите, коли поміч є і так дешево, бачите?

БЮРО ХІРОПРАКТИЧНЕ 58-4pt. 10, 193 — 2nd Ave., plg 12, вул. New York City.

ГОДИНИ: від 10. раню до 8. вечір. В неспівні від 10. раню до 1. попел.

3 ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РУХУ ПО
ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ.

БОСТОН, МАСС.

Організаційні збори.

В неділю, 16. березня ц. р., відбулися в парохіальній салі організаційні збори 238 від. У. Н. Союзу. Збори відкрив передсідник відділу, П. Мороз, і в коротких словах пояснив цілі зборів. Притім він закликав тих, що ще не вступили до У. Н. Союзу, щоб це зробили в найкоротшому часі. Бо нещастя чигає на кожному кроці. Кожна свідомо людина, вільного стану чи родинна, забезпечує себе від каліцтва і смерті. Та передісім кожний, хто любить свою родину і про неї дбає, повинен забезпечити своє життя на випадок нещастя, щоб та родина потім не знайшлася перед голодною смертю. Безпечуючись кожний український громадянин повинен знати, що є в нас своя могутня аскураційна організація, Український Народний Союз. Ця організація совісно виконує свої зобов'язання супроти членів, а також майно цієї організації є найкращою запорукою, що вкладки наших робітників у ній не пропадуть. Далше касієр відділу, М. Бербелиця, здав фінансовий звіт з відділової каси та заявив, скільки перебрав від бувшого касієра і де вложив гроші.

Опісля передсідник поклав до слова головного радного У. Н. Союзу, Н. Давискибу, котрий на днях приїхав з річних нарад головного уряду У. Н. Союзу. Н. Давискиба розказав присутнім про господарку головної екекутивної та заявив, що близька гостинність з урядовцями і господаркою в У. Н. Союзі переконала його, що та господарка є добра, що екекутивна береже Союзного майна, мов ока в голові. Через те Союз росте морально і фінансово й представляє нині собою величезну фінансову силу, бо має близько п'ять мільйонів доларів майна.

Нашому Союзові не дорівняє ні одна слов'янська організація цього роду, говорив Н. Давискиба. Далі він сказав, що перевірював членські департаменти, старших і молодших, і переконався, що членство зростає. Далі переконався, що Союз дбає також про вбогих членів, про тих, що їх постигло яке нещастя; далі дбає також про громадянські справи та підтримує такі українські установи, як Рідна Школа, спомагає інвалідів, сиріт; уділяє поміч студіюючій молоді. Далі він переконався, що головні урядники є

щирі працівники і сповняють свою працю точно. На чолі контрольної комісії стоїть старий союзовець, Д. Капітула, котрий є одним з перших творців Союзу. Він придержується строгої Союзової дисципліни і порядку; заглядає в кожний куток союзових книг, щоб усе точно перевірити і нічого не оминати. Він, здаючи звіт за контрольну комісію, висказав своє признание господарці екекутивної комітету. Бо всі союзові гроші інвестовані в добрих моргеджах, на реальностях, чи бондах, або в банках. Вони є забезпечені і приносять гарні зиски. Так само всі головні радні, чоловіки і жінки, в часі нарад виконували як слід свої завдання, радили над ріжними справами та старалися знайти розумну розв'язку всіх справ. На нарадах панував поважний тон, а також повна згідливість між урядниками, членами контрольної комісії й радними, як теж є повна згода з редакторами. Ці наради переконали наглядно кожного учасника, що заряд У. Н. Союзу є в дуже совісних руках.

Після цього доклада прийняті ставили п. Давискибі запити і він пояснював значення кожної класи в Союзі, і те, які користи має член Союзу з своєї приналежності до цієї організації. Бесідник звертав увагу, щоб деяких відеміх фактів, що відносяться до інших цього роду організацій, не змішувати з У. Н. Союзом. А коли є якісь сумніви відносно чогось, то треба з'ясувати в тій справі інформації або від якогось Союзового урядника на місці, або писемно від головної канцелярії.

Після вичерпання цієї справи збори нараджувалися над льокальними справами й ухвалили влаштувати 11. червня ц. р. бал у салі в Матепен. З доходу з цього балу рішено купити для відділу прапори. Цього допомагається молоді. Також рішено звернутися до всіх інших організацій з проханням, щоб на вище поданий день здержалися від своїх імпрез і щоби прийшли до союзовців на бал. Вкінці в часі дискусії стверджено, що місцевий відділ У. Н. Союзу за останній короткий час зріс на 50 членів. Збори рішили далі продовжувати працю над приднуванням нових членів.

Н. Давискиба, секр.

Хто?

— Слухай, коли дурний і розумний стоять на вулиці і говорять небилиці, то котрий з них скорше відійде?

— Мудрий!

— Так?! То до побачення, приятелю!

ВЗОРИ

UKRAINIAN BAZAAR, 97 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

ГЕМОРОЙ ПОЩО ТЕРПІТИ ТІБНО?

Тарсон Філе Салве чудесний лік від гемороїдів болі ДІАРОМ. Тисячі вживачів одоволени. Пиліт 10 ц. на поштову оплату. Не жалі, пишть зарз: TARSON DRUG & CHEMICAL CO. 816 Broadway, New York City.

ЧИ ВИ НЕРВОВІ?

Знайде полегшу на нерви, зворушення й неспокій, заживлючі KYLO

Sedative Tea Compound зроблене з трав, коренів і м'яг. 75 центів пачка. Пишть по каталог, котрий вишлюмо вром. — М'ясо на складі всякого роду личини з'їдає.

8-KYLO LABORATORIES 105 — 3rd Ave., New York City. (Рік оснований 1897.)

Д-Р С. ЧЕРНОВ

Европейський спеціаліст.

Господі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.

Офісові години 10—8; неділя 11—2.

Жінка-доктор до обслуговування.

Проміні X & флюороскоп \$200.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,

ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,

between 1st and 2nd Avenues,

NEW YORK, N. Y.

Tel. GRAMERCY 5-2416.

Урадові години: раню від 10 до 12.

ввечір від 6 до 8, а в неділі раню від 10 до 12.

ВОЛОДИМИР БОЛКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами

в БОСТОНІ, МАСС., І ОКОЛИЦІ.

Обслуга шкура і чесна.

WALTER V. BOYKO

40 LEVERETT STREET,

BOSTON, MASS.

Telephone: Capitol 5461.

МІРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без ріжниць, як далеко поза

Ньюарком. Вразі потреби теле

фонуйте до нас. Обслуга шкура і чесна. — Офіс:

383 MORRIS AVENUE,

cor. Springfield Ave.

NEWARK, N. J.

Phone: Essex 3-5347

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ

В БРОНКСІ, БРОКЛІНІ, НЬО

YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 E. 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:

707 PROSPECT AVENUE

(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.

Tel. Ludlow 4-2568.

ІВАН БУНЬКО

Новий Український Удереґейкер

заряджує погребани по ціні так

низькій, як \$150. Обслуга шкура і чесна.

JOHN BUNCO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 8th ST., NEW YORK CITY.

Digitized Funerals as low as \$150.

Telephone: Orchard 4-8088

ТАРЗАН НА РОЗШУКАХ.

(123)

Великий літак кружляв хвилину і почав осідати. Він кілька разів ударив своїми грудьми об землю і остаточно зупинився. З його нутра вискочили два чоловіки. Це були пільоти. Кавуру, очевидно, вже довгий час наглядали за літаком. Коли він уже осів, юрба кавуру пустилася в напрямі пільотів. Пільоти в першій хвилі не сподівалися нещастя.

Але скоро вони вчитали з обличчя і цілої грізної постави кавуру, що останні цілком не мають супроти них приязних намірів. Вони оба інстинктивно відступили назад до літака і видобули свої револьвери. Коли кавуру підступили зловіщо ближче і ближче, один з пільотів вистрілив угору з револьвера. А коли і це не допомогло, він стріляв у юрбу.

Один з кавуру впав трупом на землю. Та це не зупинило решти. Вони далі наступали. Це побачив Мувіро зо своїми вояками і рішився прийти пільотам на поміч. Він рахував, що при допомозі тих двох пільотів з револьверами він зможе поклати кавуру. На приказ Мувіра хоробрі вазіри вискочили з укриття і скорим кроком подалися в напрямі літака.

Кавуру було значно більше. Та це не лякало вазірів. З насторченими списами вони перли вперед. Можливо, що їм булоб удалося поклати кавуру, якби не зайшла з боку пільотів прикра помилка. Вони взяли вазірів за своїх ворогів. Думаючи, що це друга ватага дикунів окужає їх з іншого боку, вони обернулися до вазірів і один з них вистріляв до Мувіра.